

קונטרס
שיחות
קודש

שלמה המלך

ספה"ק מאור עינים פרשת בראשית ד"ה בראשית (הב')

נפלא דשנא

פרשת ויצא

פרשת וישלח תשפ"ג
+ גליון קנב +

החזרת נרות

לעילוי נשמת
הרה"ח רבי בנימין ב"ר
אברהם שמואל ז"ל

נלב"ע
ערב ראש השנה תש"פ

מודעה ובקשה
כל זכיות שמורות
למכון נתיבות החסידות

...

להארות והערות אפשר לפנות:

בטל: 0527673016

או במייל:

5701555@okmail.co.il

...

עימוד ועיצוב ע"י

הברקה: 052-7134988

השיעורים נכתבו בלשונו הבהיר בטוטו"ד
של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
על ידי חרב"ן הרה"צ רבי יצחק טווערסקי שליט"א
יו"ר מכון נתיבות החסידות

♦ ♦ ♦

יצא לאור ע"י מכון נתיבות החסידות להוצאות ד"ת
מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מספינקא
רחוב דונולו 7 - 11 בני ברק

תוכן ענינים

שיעור א':

ג

תורה אור הוא מעל נר מצוה – ג + הדיבור שלנו מגיע עד אין סוף ב"ה – ג + אדם שמפריד אלוף הוא נרגן – ג + רק על ידי חסר אונים מגיעים להקב"ה – ד + סיפור עם רבי חנינא בן דוסא – ד + עדיף לחיות עם החסר אונים מרגל זהב – ד + הצדיקים מחזירים יש לאין – ד + אדם צריך לדעת שלא יודע כלום – ה + אדם רק מתחיל ויותר מזה הוא לא יכול – ה + על ידי הגעגועים מגיעים להקב"ה – ה + אנשים חושבים שהתכלית הוא לא לדעת כלום – ו + תמיד אדם יגיע למצב לא נודע – ו + אם לא מחברים כל דבר להקב"ה העולם לא יתקיים – ו + כל דבר חייבים לחבר להקב"ה – ו + צריכים לעשות ולדעת שחייבים עזר אלוהי – ז + אדם שלומד תורה יחזור להקב"ה – ז + סיפור עם הדברי חיים – ז + אדם שחושב שיודע אינו מחובר כלל – ז

שיעור ב':

ד

כשיש צמצום יש פרסום – ח + דווקא בלא נודע שם מפרסמים את הקב"ה – ח + התורה ובהוה הוא לומר שאתה ככה ולא הקב"ה ח"ו – ח + הצמצום הוא בעולם שנה נפש – ט + עיקר עבודת האדם הוא לפרסם מתוך הצמצום – ט + אדם שמפרסם את הקב"ה מקבל כוחות – ט + צריכים להסכים לחיות עם הלא נודע – י + אחרי שיודעים יש מה לבטל – י + יש אנשים שבורחים מהבעיה – י + צריכים לדעת שהמושג הוא משל לאינו מושג הנמשל – י + הספיקות הם בריאות לאדם – יא + יש מפחד ויש לפחד – יא + צריכים לפחד עוד לפני הפחד – יא + היעד בלימוד הוא להגיע ללא נודע – יב + ככל שמתקרבים יותר למלך יש יותר מנעולים – יב + בכל לא נודע זה מבחן האם אתה נאמן או לא – יב + צריכים לדעת שיש בתורה נקודה אלוהית

פנימית – יג + כל העולם תלוי בלומדי תורה – יג + אני מאשים שהשני לא חי עם
הקב"ה – יג

יום ב'יא' כסליו

שיעור א'

ומתחת לזה יש לנו חכמה תתאה שזה הגוף של התורה. הרי נתבאר, שאופן השתלשלות הנקודה האלוקית בתורה הוא כאופן השתלשלותו בבריאה, כמו בבריאה הייתה קודם רוחני ואחרי זה גשמי, אותו דבר התורה נבראה קודם החלק הרוחני ואחרי זה החלק הגשמי. אדם שמדבר זה מגיע מהאין סוף לחשיבה שלו ומשם להבל ומשם לה' מוצאות הפה ומשם יוצא דיבור החוצה. כלומר כל עולם יש לו עולם מעליו שמחיה אותו, וכן אחד מעל השני עד אין סוף ב"ה.

אדם שמפריד אלוף הוא נרגן

עכשיו יש לנו כבר עולם רוחני וגשמי תורה רוחני ותורה גשמי, עכשיו עבודה שלנו הוא להחזיר כל דבר מאיפה שזה מגיע עד הקב"ה, ואדם שעושה ככה הוא מחובר לנותן התורה ומחובר לשורש הדבר, אדם שחי שכל דבר זה סיבה דבר ראשון הוא מחובר לשורש הדבר ודבר שני שם הוא מתחדש כל הזמן, וברגע שאדם מחובר לאין סוף הוא גם מקבל כוחות חדשים, וברגע

תורה אור הוא מעל נר מצוה

איתא במאור עינים (המשך ד"ה בראשית (הב')). דברנו עד עכשיו שהקב"ה ברא את העולם ועשה סדר השתלשלות, דבר ראשון ברא יש מאין וברא את העולם הגשמי, וכן התורה הקב"ה הוריד לעולם בסדר השתלשלות, כי כמו שיש גוף האדם ובתוכו יש נשמה שמחיה אותו, אותו דבר יש אותיות התורה שהם גופי התורה ובתוכו יש לנו את התורה עצמה שמחיה את האותיות שהם הגשמיות של התורה. יש נר מצוה שזה אותיות התורה ומעל זה יש לנו ותורה אור שזה התורה עצמה. ואין קיצורי דרך בעניין חייבים לעבור את הגוף ואת הגשמי ומשם להגיע לנשמה ולרוחני.

הדיבור שלנו מגיע עד אין סוף ב"ה

הקב"ה ברא את העולם תחילה היה תוהו ובוהו ואחרי זה נהיה שמים וארץ, אותו דבר בתורה יש חכמה עילאה שזה הנשמה של התורה

שהצדיקים יותר גדולים מבריאת שמים וארץ, אלא מסביר שרבי חנינא בן דוסא לא היה לו מה לאכול, וביקש מהקב"ה שיהיה לו אוכל לחיות. מיד ירד מלמעלה רגל של זהב כדי שיהיה לו מאיפה לאכול. בלילה הוא חלם וראה שצדיקים יושבים על שולחן וחסר רגל אחת, והבין שזה על חשבון לעתיד לבוא. מיד בבוקר ביקש מהקב"ה שייקח בחזרה את הרגל מיד יצא יד ולקח את הרגל של זהב בחזרה.

עדיף לחיות עם החסר אונים מרגל זהב

כלומר עדיף לו לחיות עם החסר אונים שלו בעולם הזה וככה להגיע להקב"ה מאשר להיות של רגל של זהב בלי להיות מחובר להקב"ה. אומרת הגמרא שהנס האחרון שלקחו את הרגל של זהב בחזרה הוא יותר גדול מהנס הראשון שהורידו לו רגל של זהב. למה, כי משמיא מיהב יהבי מישקלי לא שקלי. משמים נותנים ולא לוקחים בחזרה, וא"כ כן לקח בחזרה זה נס הרבה יותר גדול מהנס הראשון שנתנו לו רגל של זהב.

הצדיקים מחזירים יש לאין

אותו דבר מעשה שמים וארץ זהו בחינת משמיא מיהב יהבי, כי הקב"ה ברא יש מאין ועשה השתלשלות עד שיצא וגילה את העולם שלנו, אבל עבודת הצדקים הוא בדיוק ההפוך

שאדם חי שכל דבר הוא מציאות בזה הוא נרגן ומפריד אלוף, כלומר ברגע שהוא מפריד אלוף הוא נהיה נרגן, נרגן נקרא אדם שלא מחובר לעצמו ולשורש שלו, אבל אדם שחי סיבה אז לא משנה הולך לו או לא הולך תמיד הוא מחובר להקב"ה, ושם יש לו חיות והתחדשות ושפע גדול.

רק על ידי חסר אונים מגיעים להקב"ה

וכדי להגיע להקב"ה אדם חייב להגיע לחסר אונים שלו, כלומר מה שהוא חושב שזה מציאות וסומך על זה הוא חייב לדעת שזה דמיון ולא אמת, וזה שאני חושב שהקב"ה הוא דמיון זה המציאות האמיתי. ומה עוזר לי להגיע לזה, דווקא על ידי שלא הולך כמו שאני רוצה מזה אני מגיע לראות שמה שכן הולך לי שזה לא אני אלא הקב"ה, יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום זה העזרה מהקב"ה להגיע אליו ית', וכמו שהקב"ה השתלשל מלמעלה למטה אותו דבר אדם צריך לעשות הפוך מלמטה למעלה.

סיפור עם רבי חנינא בן דוסא

כתוב גדולה מעשי צדיקים יותר מבריאת שמים וארץ. שואל **המגיד ממעזריטש זי"ע** הרי הקב"ה ברא את העולם וברא ימים ונהרות מדינות ומה לא, והצדיקים רק יושבים לומדים ומתפללים, ואיך אפשר לומר

הוא חושב שהגיע כבר אז הוא כלל לא התחיל, כי בשביל להגיע צריכים להתחיל, ומתחילים מהשפלות שזה החלק הקשה של האדם, כי אדם מרגיש שהוא כבר גדול ויש לו כבר כמה דברים בחיים והוא לא כזה קטן ומושפל ולכן להתחיל מהשפלות הוא עבודה קשה מאוד, אבל אדם צריך לדעת שהוא לומד תורה כי הפוך בה והפך בה דכולה בה שאין לך מידה טובה הימנה, ודווקא משם אדם מגיע להכרה שאין לו שום דבר והוא כלום.

על ידי הגעגועים מגיעים להקב"ה

נכון שאדם לומד ומבין ומשיג ויודע, אבל משם אדם צריך להגיע לאמונה ולבטל את הבנה והידיעה שלו, אדם צריך לדעת שיש נקודה אלוקית פנימית שמחיה כל דבר, ועצם הגעגועים והתשוקה צמאה לך נפשי על ידי זה אדם מגיע מהמושג לאינו מושג, ואז אדם מגיע להכרה שכל מה שיודע מגיע ממקום שאינו יודע, כל מושג בא מאינו מושג, בכל אינו מושג הקב"ה נמצא שם ורק אני לא יכול להשיג אותו, ואני לא יכול להבין את זה כי לית מחשבה תפיסה ביה כלל, ואני צריך להאמין שלית אתר דפנוי מיניה, וכמה שאדם חכם ומבין ביותר יש לו יותר עבודה של ביטול להקב"ה. והוא צריך לדעת שמה שמבין ומשיג מגיע מהקב"ה ומאינו מושג.

לקחת מה שיש לנו ולהחזיר את זה בחזרה לאין סוף ב"ה. ועבודת הצדיקים הוא לעשות מיש אין, שבאמת מישקלי לא שקלי אבל הם כן מצליחים לעשות את זה. ולכן גדולה מעשי צדיקים יותר מבריאת שמים וארץ.

אדם צריך לדעת שלא יודע כלום

א"כ עבודת האדם הוא בכל מקום שמגיע בעולם לדעת שתכלית הידיעה הוא לדעת שאינו יודע, ועבודה הזאת הוא גם בגשמי וגם ברוחני. והנה, **אחר שלומד כל התורה, אז הוא יודע ומבין, שאע"פ שהוא חריף ובקי בדיני התורה, והוא באמת מבין ומשיג כל דבר, מ"מ, אינו יודע כלום.** וכמו שאמר **הבעש"ט הק'** אחרי שהשגתי את כל השגותי אני מאמין וטיפש. ורק אז אדם מחובר לנותן התורה, וברגע שאדם חושב שהוא יודע מיד הוא נהיה נרגן מפריד אלוף, ולכן יש תלונות שעמום נפילות.

אדם רק מתחיל ויותר מזה הוא לא יכול

אדם צריך לדעת שהוא רק מתחיל ולא יכול יותר מזה, וכמו שאמר **הבעש"ט הק'** אני מרגיש כמו מוכה שחין שרוצה להיכל המלך, וכל פעם שאני רוצה להיכנס דוחפים אותי החוצה, כי אדם לא יכול להיות בחינת אין רק מטי ולא מטי כל הזמן, ואם

שכמה שהשגתי הוא כלום לעומת הקב"ה שהוא אין סוף ב"ה.

אם לא מחברים כל דבר להקב"ה העולם לא יתקיים

אבל צריך שיהא לבו רואה את הערות ארציות שלו - איש אדמה ואיך הוא רחוק מד' בכל דרכיו מגשם ומגשם חיות הקודש, ואדם כזה הוא נרגז מפריד אלוף, אלוף בינה אלוף חכמה מעולם המעשה. והכתוב אומר כולם בחכמה עשית, ואם חכמה אין כאן במה יתקיים, ואם אתה לא מחבר כל דבר להקב"ה אז אין שום דרך שהעולם יתקיים כלל. ולכן אדם שמרגיש שלא טוב, אז הסיבה הוא שאתה בעצמך גרמת לזה, כי ברגע שאתה לא מחובר להקב"ה ואתה מנותק ממנו ולכן אתה מרגיש כאבים.

כל דבר חייבים לחבר להקב"ה

וכמו אדם שמוציא את הפלפון מהמטען זה יעבוד אבל באיזה שהוא שלב חייבים לחבר אותו שוב פעם. וזה עבודת האדם כל הזמן גם בעת תפילה וגם בעת לימוד, וגם בעת חשיבה ובעת דיבור צריכים כל דבר להחזיר להקב"ה ולומר ד' שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך, ולומר לולי ד' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי, ויצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו לו אינו יכול לו, אדם שלא חי את השפלות ממילא חי בגאווה, ואחד שחי בגאווה חי בנתק מהקב"ה.

אנשים חושבים שהתכלית הוא לא לדעת כלום

כי כך אמרו הקדמונים תכלית הידיעה, שאינו יודע. דהנה, המון עם סוברים שהפירוש בזה הוא, שהתכלית הוא אשר לא ידע מאומה. כי אם תכלית הידיעה הוא לדעת שאינו יודע בשביל מה ללמוד הלא יותר טוב לא ללמוד כלום. ולדבריהם, כל הפחות בדעת בא לתכלית יותר. ויותר טוב הוא לא ללמוד כלל. אלא הכוונה הוא, שיבוא למקום שמשגי שאי אפשר לידע, כלומר תלמד תחפש כסף תחפש ידיעות, כי בלי חיפושים לא מתחיל שום דבר, ואחרי זה יהיה לך עבודה להפוך את הגוף לנפש.

תמיד אדם יגיע למצב לא נודע

כי אדם איפה שלא יהיה גם בגשמיות וגם ברוחניות תמיד יגיע למקום של לא נודע, ודווקא שם בלא נודע שם החיבור שלך עם הקב"ה. כלומר, שישגי דבר, שמפני בהירתו אי אפשר לעמוד עליו, תגיע למקום של לא נודע, וכל בחירת האדם הוא האם הוא בוחר לדעת או שבוחר להגיע מידיעה למצב של אי ידיעה. הפרי הארץ כתוב: **לא על דרך האמונה והעונה בלי שום הבנה, יש אנשים שחושבים שהעיקר הוא ללכת עם הקב"ה בלי שום הבנה כלל, אבל האמת הוא לא כן, אלא צריכים להבין ולהשיג צריכים חשיבה רגשית ושכלית וחשיבה של אמונה, ורק אחרי זה לדעת**

אז המאור שבה מחזירו למוטב, כלומר בכל מקום צריכים לומר מה במקום להיות עסוק עם למה, א"כ במקום שלא נודע דווקא שם אני יכול להגיע להקב"ה לבד. וצריכים לקחת את האנרגיה שאתה רוצה להשקיע בלמה ולהגיע עם זה להקב"ה.

סיפור עם הדברי חיים

מסופר על הדברי חיים זי"ע ששאל יהודי שהכיר, מי אתה, וענה אני יענקעל, שאל הרבי איזה, וענה הבן של משה, אמר לו הרבי אני לא מכיר אותך, אמר יענקעל איך זה אני כבר עובד כאן הרבה שנים בבית של הרבי, אמר לו הרבי בלשון בתמיה אתה גבאי כאן הרבה שנים אני לא מכיר אותך, וככה ניסה למסור עוד סימנים ועל כל דבר אמר הרבי אני לא יודע מי אתה, עד שבסוף הוא תפס את עצמו ואמר אני לא יודע מי אני, מיד אמר הרבי זה אתה למה לא אמרת מקודם.

אדם שחושב שיודע אינו מחובר כלל

כלומר אדם חושב שהוא מבין ויודע ומשיג, תכלית הוא לדעת שהוא לא מבין לא משיג ולא יודע, וזה תכלית הידיעה שאינו יודע, אבל אדם שחושב שיודע הוא כבר לא מחובר כלל להקב"ה, והוא נרגן מפריד אלוף מהקב"ה.

צריכים לעשות ולדעת שחייבים עזר אלוך

ולכן עבודת האדם הוא כן ללמוד ולהגיע משם למקום שאתה לא מבין כלום, לכאורה למה שאני ילמד אם אני ממילא לא יבין כלום, אלא בדיוק הפוך תעשה תלך תלמד תתפלל, ותבין שאתה לא מבין כלום, והדרך היחידי שאדם יבין שהוא באמת לא יכול להבין זה רק ברגע שמגיע למקום של הלא נודע, כלומר, המעלה הגדולה בידיעה הוא כאשר מבין שאינו יודע, היינו, שמשיג ומרגיש שיש כאן נקודה אלוקית בלתי ניתנת להשגה. וברגע שאדם נכנע ויודע שהוא מוגבל ולא יכול להבין כלום אז הקב"ה ייתן לו את האיננו מושג למושג, ואז האיננו מושג הנפך בשבילו למושג ושוב צריך לעלות לעוד אינו מושג, וכדי להגיע לאינו מושג צריכים דבר ראשון מושג, ואז לדעת שהמושג חי מהאיננו מושג, וכך אדם ממשך הלאה והלאה.

אדם שלומד תורה יחזור להקב"ה

אבל אדם שלא לומד כלום הוא לא יגיע לשום מקום, וכמו שאמרנו הלואי אותי עזבי ותורתו שמרו אדם שלא לומד ורוצה ישיר להגיע להקב"ה בטוח שלא יגיע כלל. תפסיקו לחפש אותי ולפחות תעשו מצוות, אבל אדם שמקיים מצות

יום ג'יב' כסליו

שיעור ב'

לדבר מאמונה ולא לחיות באמונה, ורק כשאדם מגיע למצב של לא נודע וחסר אונים אז הוא אומר שלית אתר דפנוי מיניה ולית מחשבה תפיסה ביה כלל, ואז אדם מגיע להכרה שמה שהשגתי עד עכשיו מגיע מאינו מושג, וברגע שאדם מגיע לאינו מושג שזה הקב"ה מיד עשה חיבור בין היו"ד תתאה שזה המושג ליו"ד עילאה שזה האיננו מושג, וזה כל ההנהגה הישראלית.

תתוה ובוהו הוא לומר
שאתה ככה ולא הקב"ה ח"ו

באות יו"ד ישנו שתי חלקים יו"ד תתאה ויו"ד עילאה, התתאה נתנו לך כדי שתוכל להכיר שזה הקב"ה, הקב"ה עשה בכוונה צמצום אחרי צמצום כי רק ככה אדם יכול להגיע להקב"ה, האותיות בהתחלה היו היולי ואחרי זה ירדו לבוש אחרי לבוש עד שנהיה אותיות הגשמיות, המרחק בין שמים לארץ זה ג"כ שמים לארץ, וכשאדם מגיע למצב של תוהו ובוהו הוא לא כדי להגיד שהקב"ה תוהו ובוהו אלא לומר לך שאתה בעצמך תוהו ובוהו, האות

כשיש צמצום יש פרסום

אתא במאור עינים (המשך ד"ה בראשית (הב')). **וכשלומד, ויודע שלא השיג כלום, הוא מייחד החכמה תתאה עם החכמה עילאה, ואז הוא בחינת אל"ף כנ"ל.** תפקיד האדם בעולם הוא לפרסם את הקב"ה, עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו, הקב"ה רוצה שיפרסמו אותו בעולם, וכשיש צמצום יש פרסום, ואם אין פרסום אין שום סיבה שיהיה צמצום, הקב"ה מצמצם אותו בעולם כדי להגיע לתכלית הידיעה לדעת שאינו יודע, וברגע שאדם מגיע למצב שלא לא נודע אז מתחיל מצב של פרסום, וכל זמן שאדם עוד לא פוגש את הצמצום אז אין שום סיבה שיפרסם את הקב"ה ברור שיפרסם רק את עצמו.

דווקא בלא נודע שם
מפרסמים את הקב"ה

ר' אשר יש כאלו שיגידו שאני יהודי ויש לי עבודה לפרסם את הקב"ה בעולם, אבל זה לא אמת מפנימיות לבו זה רק

כל דבר עשה גם שיהיה כאילו שזה משה ויעקב ומי לא, נכון שזה קשה לפרסם את הקב"ה בתוך הצמצום אבל זה עבודת האדם בעולם לפרסם את הקב"ה מתוך הצמצום, וזה העניין שלא יהא לבך חלוק על המקום, אדם צריך לדעת שהקב"ה שם אותך שם, ונותן לך את הכוח להיות שם, ורוצה למנף אותך לכזה מקום שלא הייתי יכול להגיע בלי זה. וכן בשנה אם אדם נקלע ליום שמאוד קשה לו, אז צריכים לדעת שזה היום עשה ד' נגילה ונשמחה בו, ודווקא היום הזה הקב"ה נתן לך כדי לעשות פרסום.

אדם שמפרסם את הקב"ה מקבל כוחות

וברגע שאדם מחבר את היו"ד תתאה ליו"ד עילאה דבר ראשון משם יתפרדו כל פועלי און, כלומר ברגע שפוגשים את הקב"ה כל הקליפה נופלת, וברגע שאדם מחבר את הקב"ה וחי שם זה נותן לו המון כוחות עוז וחדווה במקומו. ואותו דבר בנפש, ברגע שאתה מפחד באיזה אדם ואתה חושב עליו כמציאות בזה אתה נותן לו כוח להמשיך הלאה להפחיד אותך, וברגע שאתה חי שהוא לא יותר מסיבה בזה הפכתי את הצמצום לפרסום, ובזה מגיעים להכרה שזה לא הבעל בחירה אלא הקב"ה שמתגלה דרכו, ובזה הופכים את המושג לאינו מושג ומשם יתפרדו

שאתה רואה הוא לא מה שאתה חושב הוא רק דמיון, וזה שאתה חושב שאתה מבין זה ג"כ דמיון, והקב"ה שאתה חושב שהוא הדמיון הוא המציאות האמיתי, ורק כשאדם מגיע ללא נודע זה אנרגיה אדירה להגיע להקב"ה, וברגע שאדם מקבל כזה אנרגיה אדירה זה יכול להוריד אותו או להעלות אותו להקב"ה.

הצמצום הוא בעולם שנה נפש

הצמצום של העולם מתחלקת לשלושה, עולם שנה נפש, לפני בריאת העולם לא היה עולם כלל, ולא היה אתמול היום ומחר הכל היה אחד, וגם לא היה נפשות נפרדות כולם היו אחד, הקב"ה בכוונה הפריד אותנו ועבודה שלנו הוא להתאחד ביחד וזה יחוד, ואיך אפשר להתאחד עם כל העולם ועם כל הזמנים ועם כל האנשים, תלוי איך אדם מסתכל אם מסתכלים על עולם תתאה זה מושג ואין לו חיות עצמי כלל, אדם רגע הוא כאן רגע הוא שם, ומה מחיה אותו זה האינו מושג שנותן לו חיות לחיות, וברגע שאדם מחבר את המושג לאינו מושג בזה הגיע לתכלית בריאת העולם, כי מה שהקב"ה עשה צמצום הוא בדיוק בשביל הפרסום.

עיקר עבודת האדם הוא לפרסם מתוך הצמצום

הקב"ה הוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, הקב"ה כמו שעשה

יש אנשים שכוחים מהבעיה

וכשלוּמד ויודע שלא השיג כלום, אדם מתחיל ללמוד אבל יודע שבסוף הוא חייב להגיע ללא נודע ולא לדעת כלום, ורק אדם שמתחיל ללמוד עם שפלות הוא יגיע אחרי זה לגדלות הבורא, אבל אדם שלומד כדי להגיע לגדלות שלו ולהגדיל כמה שאפשר את עצמו ולהשתמש עם הקב"ה רק בשעת לחץ או איזה טריק, אז לא רק שלא יגיע להקב"ה אלא יכנס לייאוש ולעצבות ואז לוקח בעצם את הביטול לגאווה, וכמו אדם שלוקח כדור אקמול שזה כלל לא מרפא את המחלה רק מוריד קצת חום לכמה שעות, אותו דבר יש כאלו שלוקחים את הקב"ה לא כדי להרפאות את עצמם אלא כדי לברוח לקצת זמן וכמו כדור אקמול שמשכך כאבים.

צריכים לדעת שהמושג הוא משל לאינו מושג הנמשל

אבל אדם שלומד והוא שפל בעיני עצמו והוא יודע שנמצא במושג כדי להגיע לאינו מושג, ורק אחרי זה הוא יכול להגיע להבין שלא השיג כלום, וברגע שלא נשבר שם ויודע שנתנו לו את המושג שזה רק משל להגיע לנמשל, ואז אדם מגיע לייחוד שבשביל זה הוא נברא בעולם, **הוא מייחד החכמה תתאה, עם החכמה עילאה, החכמה תתאה** זה אדם משיג וזה חכמת התורה הנגלית,

כל פועלי און, וברגע שאדם חי שאלוקים אמר לו קלל אז ברצות ד' דרכי איש גם אויביו ישרים אתו, וברגע שאתה שומע שזה רצון הקב"ה אז האויב נעלם לגמרי.

צריכים להסכים לחיות עם הלא נודע

אותו דבר בתורה יש גופי תורה ויש מעל זה התורה בעצמו שזה האיננו מושג שמחיה את המושג, וכמה שאתה משיג את התורה עוד אי אפשר להשיג את הקב"ה, כי הוא אינו גוף ואינו משיגי הגוף, ורק על ידי אמונה אדם יכול להגיע להקב"ה, וזה אך ורק כשאדם מסכים לחיות בלא נודע, והעיקר לא לברוח מהלא נודע ולא להישבר שם, לקחת את הלא נודע בשביל להתחבר להקב"ה.

אחרי שיודעים יש מה לבטל

וכאמור בווהר הקדוש, כיון דמטי לתמן, ברגע שהגעתי למקום שאתה לא מבין ולא משיג, אז **מה פשפשת מה אסתכלת, הא כולא סתים כקדמיתא.** לכאורה אם העיקר הוא להגיע ללא נודע א"כ בשביל מה צריכים בכלל לדעת כדי לא לדעת, אלא אדם צריך לחפש ולדעת ואז יהיה לו מה לבטל, אבל אדם שלא מחפש אז לא הגיע לאף מקום.

חיסרון, אבל האמת הוא ההפוך אשרי אדם מפחד תמיד, יש מפחד ויש לפחד, העיקר לא לפחד כלל, כי כל העולם כולו גשר צר מאוד, גשר צר הכוונה אדם שנכנס לעבודת השם נהיה לו כל הזמן עוד יותר אינו מושג ועוד יותר אינו מושג, אבל העיקר עוד לפני שנכנס לגשר הצר לבנות את עצמו ואז לא ייבהל מהפחד שמגיע ומהלא נודע שנקלע לשם, ואז יהיה לו כוחות לחבר את המושג לאינו מושג, אדם שנמצא על חבל דק פתאום מקבל שווי משקל, שזה דבר רוחני להחזיק מעמד בכל מצב קשה, אבל אדם שלא מכין את עצמו לפני זה ורק באמצע שהוא כבר על החבל אז מתחיל לחשוב מה עושים עכשיו, עד אז הוא כבר מזמן יהיה על הריצפה חבול.

צריכים לפחד עוד לפני הפחד

ולכן לכל מקום שאתה נכנס ואתה מיד נכנס למצב של לפחד ואתה לא יודע מה יהיה, העיקר שתיקח את זה למצב של מפחד כי אשרי אדם מפחד תמיד, ודווקא האינו מושג יביא אותו לקשר בורא, אותו אינו מושג שיכול להכניס אותו לפחד ולא לדעת מה יהיה אותו אינו מושג אפשר לקחת למצב של מפחד תמיד ולחיות אחד עם הקב"ה, המבחן הוא דק מאוד רק השאלה מתי אדם מתחיל לפחד, אדם שמפחד עוד לפני הפחד, כלומר הוא יודע שנכון כרגע אני יודע אבל זה

עם חכמה עילאה שזה האינו מושג, היא נקודת האלוקית שבתורה, **ואז הוא בחינת אל"ף כנ"ל**. יהודי נקרא אחד שמחבר את היו"ד תתאה שזה המושג עם היו"ד עילאה שזה האינו מושג, ואת הכוח הזה אדם מקבל בתורה לחבר את זה בעולם שנה נפש.

הספיקות הם בריאות לאדם

אבל אדם שלא לומד תורה אין לו את הכוח לחבר את התתאה עם העילאה. כי תכלית בריאת העולם הוא לראות את הקב"ה במקומות הכי נמוכים, אבל בשביל זה צריכים עלייה, כי אדם שלומד תורה ומגיע להכרה שמה שהוא יודע גם זה אינו יודע, אדם שיש לו חרדות ולא יודע מה יהיה, אדם יש לו פחד יהיה לו חברותא או שלא יהיה לו, כן יהיה לו שידוך או שלא יהיה לו, יהיה לו פרנסה או שלא יהיה לו, אדם צריך לדעת שכל הספיקות הללו הם בריאות, כי אשרי אדם מפחד תמיד, כי רק הפחד עוזר לא שלא יכנס לגאווה, ואז אדם מחפש בלא נודע את הקב"ה.

יש מפחד ויש לפחד

אבל אדם שלא חי את הפחד אז מגביר את הגאווה שלו כל הזמן, ואז ממילא מרחיק את הקב"ה כל הזמן, וזה נקרא אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד ואין אני והוא יכולין לדור במדור אחד, אנשים חושבים שפחדן זה

דבר, אז לא בא כלל אל החכמה, והגיע רק למפתחות החיצוניות, וכמו אדם שרוצה להגיע למלך בהתחלה יש כל מיני פקידים שרים שומרים, וככל שאדם מתקרב יותר ויותר אז יש כבר מנעולים ועוד יותר קשה להגיע אליו, וככה צריכים לעבור דלת לפנים מדלת עד שמגיעים להיכל המלך.

בכל לא נודע זה מבחן האם אתה נאמן או לא

כלומר בכל לא נודע זה מבחן האם אדם נאמן להקב"ה כדי לפרסם אותו או לא ואז אתה לוקח זאת לעצמך, כי הקב"ה עשה את הצמצום בשביל פרסום, הקב"ה רוצה שתפרסם אותו ולא שאתה תפרסם את עצמך, וברגע שאדם מגיע ללא נודע יש לו תפקיד לשום בצד את הידיעה שלו, כל השאלות שיש לנו הוא רק האם אתה נאמן או לא, כלומר האם אתה לי שלית מחשבה תפיסה ביה כלל ולית אתר דפנוי מיניה, ובזה אדם מחבר את הנודע ללא נודע, אבל אדם שרוצה להיות רק איפה שמבין ומשיג ואיפה שהוא מבין משם הוא בורח, כזה אדם הוא נרגן מפריד אלוף, כי אז אדם מאשים את כולם חוץ מעצמו, וזה בצדק אבל אז אתה חי עם חכמה תתאה, ולהיכנס איפה שלא מבין זה רק אם אתה חי עם ה"י"ד התחתון שצריכים לחבר אותו עם ה"י"ד העליון מעל האל"ף, זה כל היהודי.

מוגבל והמוגבלות הוא לא כדי לקחת ממני או כדי להעניש אותי אלא בדיוק ההפוך רק כדי לתת לי, אז בוודאי שהפחד יביא אותי לחיבור, אבל אם הפחד מביא אותו לחרדות אז ברור שלא נכנס לכאן כדי להגיע להקב"ה אלא רק בשביל הגאווה שלך, ואז מיד שלא הולך בדיוק כמו שחשבתי מיד אדם נשבר לגמרי, וזה כמו אקמול ששובר אדם לגמרי.

היעד בלימוד הוא להגיע ללא נודע

א"כ אדם שלומד ויודע שהוא שפל בעיני עצמו, היעד שלו בלימוד הוא להגיע למצב של לא נודע, ואז אדם לא נבהל כלל, ואז אדם מזהה שבדיוק שם אפשר להגיע להקב"ה שאינו גוף ואינו משיגי הגוף, וברגע שאדם יודע שהוא מוגבל ולא יכול יותר וחי עם הקב"ה, בזה אדם מחבר את ה"י"ד תתאה עם ה"י"ד עילאה.

בכל שמתקרבים יותר למלך יש יותר מנעולים

ואם ה"י נודמה לו שהשיג דבר מה, אדם שלומד לא בשביל להגיע להקב"ה אלא הוא אומר לעצמו ב"ה הגעתי לאן שרציתי להגיע, אז לא רק שלא הגיע להבנה גם לא הגיע למקום של אינו מושג, ובמקום להגיע שם להקב"ה הוא מסתובב שכן מבין וכן משיג ויודע כל

לחבר את החכמה תתאה עם החכמה עילאה, ומזה גופא נוצרים התאוות של פשוטי העם. צורת החשיבה תלוי באדם בעצמו.

אני מאשים שהשני לא חי עם הקב"ה

וכאשר עולם התורה יתאחד עם העולם התחתון או אז תבוא הגאולה. והיינו כי עולם התורה עוסק בתורה ובצדקה וחסד אבל אינו בביטול, והפחותים מהם שאינם עוסקים הם בשפלות מחמת החטא. וכאשר השלימים בנפשם יתאחדו עם הפחותים, וירדו אליהם, כלומר אדם יכול לחשוב עליהם שהם רעים ולהדביק ולהאשים אותם, אבל במקום זה עיקר עבודת האדם הוא לרדת להם ולהעלות אותם, וזה אני מבקש רחמים אפילו על הרשעים, וזה שאני כן בדרך הנכונה זה הקב"ה שנתן לי רחמים על כל דבר, ויכירו כי הם שווים להם, ויתחילו להבין שהחטאים של פחותי העם נובעים מהם, וזה שאני לא חי יחוד תתאה ועילאה מזה קרה מה שקרה, אז תצמח הישועה. ומשם יתפרדו כל פועלי און. וראו כל עמי הארץ כי שם ד' נקראו עליך.

צריכים לדעת שיש בתורה נקודה אלוקית פנימית

היוצא לנו שאופן היחוד חכמה עילאה וחכמה בתורה, הוא, כשלומד האדם מתוך ידיעה והבנה שיש בתורה נקודה אלוקית פנימית, אשר אי אפשר למשיגי הגוף להשיגה, שאז נמצא שמייחד חכמה תתאה עם חכמה עילאה. וברגע שאדם לא נשבר שם זה נקרא יחוד תתאה ועילאה, וזה בכל תחומי החיים גם בעולם גם בשנה וגם בנפש.

כל העולם תלוי בלומדי תורה

איתא בחברותא זוהי סיבת אריכות הגלות שמתארכת כל כך. מפני שכל מצב העולם תלוי בלומדי תורה, ובעת שאדם לומד תורה צריכים להפוך את המושג לאינו מושג, ורק על ידי התורה אדם מגיע לשפלות לראות את הגדלות של הקב"ה, ורק לומדי תורה הם יכולים לעשותו והם מכניסים לעולם אחדות, אחדות בעולם אחדות בזמנים ואחדות בנפשות. אבל יש אנשים שלומדים כדי להגיע לסיפוק ואז בעצם עוצרים מהעולם מה שהתורה היה יכול לתת לנו. ולא לא מוכנים

כתוב בתורה ויצא יעקב מבאר שבע. מסביר המגלה עמוקות ויצא ר"ת וירא יעקב צורת אל"ף. ונראה להסביר את הענין, הקב"ה לא מביא ניסיון לאדם אם הוא לא יכול לעמוד בזה, ואם אדם לא מסוגל לעמוד בזה הקב"ה לא מנסה לך בכאלו ניסיונות, ואם הקב"ה כן מביא לך מצבים לא נעימים סימן שיש לך את הכוחות לעמוד בזה.

אבל גם אז הקב"ה מודד אותך אם אתה עומד בזה או לא, אדם שנשבר שם בעת ניסיון אז הקב"ה באמת לא מביא לו יותר, כי למה אדם נשבר, כי הוא חושב שזה שלו והוא עושה ופועל ופתאום לא מסתדר לו משהו, ואז נשבר ולא ממשיך הלאה, ולכן הקב"ה גם לא מביא לך יותר, אבל אדם שלא נשבר בניסיון וחי שכל דבר זה סיבה ולא מציאות אז הקב"ה יכול להביא לו עוד ניסיון, כי בזה אדם יהיה לו אפשרות לגלות את הקב"ה בעוד מקום שלא היה יכול לגלות בלי הניסיון, ועבודת האדם בעת ניסיון הוא לבטל את ההבנה שלו ואת השגה שלו ולדעת שיש שם הבנה והשגה רק אני לא יכול להשיגו ולהבינו כלל, אבל אדם שחושב שהוא יכול להבין ולהשיג הוא נשבר בעת ניסיון ולא יכול להמשיך הלאה.

יעקב אבינו היה בדרך ללבן כדי לחפש שידוך והכין כסף לרוב שיהיה לו מה לתת לכלה ולמחותן, אבל בדרך הגיע אליפז ולקח לו כל מה שהיה לו בידו ונשאר בערום ובחוסר כל, אז אמר יעקב אבינו האם כדי לי עכשיו לאבד את האמונה שלו בהקב"ה, בוודאי שלא, ודווקא שם במצב הלא נעים שהיה בו האמין שהכל מאתו ית' שמו ואפילו שאני לא יכול להבין את זה ברור שיש שם הבנה והשגה, והיה חי עם הקב"ה גם שם בתוך החושך וההסתר.

וזה הכוונה וירא יעקב צורת אלף שזה אלופו של עולם, כלומר שם בחושך ובהסתר כשלא היה לו כלום האמין שהכל מאתו ית' שמו. וזה הכוונה מאין יבוא עזרי שדווקא מאין מאיפה שלא נעים לי ואני לא מבין דווקא משם יבוא עזרי מגיע הישועה לאדם.

דברנו שאות אל"ף יש לו יו"ד מלמעלה ויו"ד מלמטה, ואות ו' באמצע. כלומר שיש חכמה עילאה ויש חכמה תתאה. חכמה תתאה הולך על רגשות של האדם, כי הקב"ה מתגלה לאדם דרך המידות אבל היות שזה כ"כ למטה בשבילו ולכן זה מתגלה משובש לגמרי בכעס ברציחה וכדומה, ועבודת האדם הוא לחבר את התתאה לעילאה ולדעת שהקב"ה נמצא בכל מקום ובכל זמן, ו' החיבור הולך על כל אדם ואדם באשר הוא שיש לו עבודה הזאת לחבר את היו"ד עילאה ליו"ד תתאה ולהכניס את הקב"ה בכל מקום. וזה היה יעקב אבינו ששלט על הרגשות שלו והפעיל את השכל שלו וחיבור את המצב להקב"ה ולא הלך לו האמונה בהקב"ה גם בכזה מצב לא נעים בכזה חושך והסתר גדול.

מסופר על רבי שמואל ממקארוב זי"ע שהיה לו דחקות גדול בביתו ולא היה לו מה לאכול. אבל המשיך הלאה בעבודת השם. עם השנים גדל הבנות בבית והיו צריכים כסף לחתן אותם ולא היה לו שקל אחד לחתונה. הפציר בו אשתו היות שיש לו אח בחוץ לארץ והוא עשיר גדול אולי כדאי לך לנסוע לשם ולבקש ממנו תרומה נכבדה לחתונה. בהתחלה לא רצה שמואל לשמוע מכזה דבר, אבל לא היה לו ברירה והיה חייב להסכים.

והזמינו עגלה ובעל עגלה וסיכמו על שעה שיוצאים לדרך, וכולם שמחו שרבי שמואל כבר מסכים לצאת לדרך ולהביא כסף הביתה לחתונות של הבנות. וממש לפני היציאה נעמד רבי שמואל ליד המזוזה לערך חצי שעה, וכולם חיכו לראות אותו יוצא לדרך, והעגלון כבר לא היה לו כוח לחכות כי היה לו עוד נסיעות ונסע לדרכו. ובסוף אמר רבי שמואל החלטתי להישאר כאן ולא לנסוע.

כולם שאלו מה קרה, והסביר רבי שמואל ואמר: יש לי אח בחו"ל אבל מי אומר שהוא עדיין חי עלי אדמות אולי הוא כבר לא חי, ואפילו נניח שהוא חי מי אומר שעדיין יש לו כסף לתת לי אולי הוא נהיה עני ואין לו לחלק צדקה, ואפילו נניח שיש לו כסף לחלק והוא עשיר מי אומר שהוא רוצה לתת לי אולי הוא יחליט שלא מוכן לתת לי כלום, כלומר זה ספק ספיקא, אבל כאן בבית יש לי את הקב"ה שהוא חי

וקיים ויש לו כסף לחלק לרוב, אבל רק ספק אחד אולי הוא רוצה לתת לי ואולי לא, א"כ כאן זה רק ספק אחד ולכן כדאי לי להישאר כאן ולא לנסוע לחו"ל.

וזה כנ"ל שהעיקר הוא לחיות עם הקב"ה שהוא חי וקיים וגם עושר ולא חסר לו כלום, וברגע שחיים עם הקב"ה הוא בוודאי ישפיע לך שפע ברכה והצלחה, כי מאן דאית ביה יראה לית ביה חוסר, הה"ד כי אין מחסור ליראיו.

איתא בישמח ישראל: אכן נראה לפרש דהנה טענת משה רבינו ע"ה להקב"ה למה הרעות לעם הזה והצל לא הצלת. הכי לא ידע משה שאם ח"ו יחטאו אדם מישראל וחפץ הקב"ה לזכותו מביא עליו יסורים כדי לעוררו ע"י היסורים לתשובה. וכדברי הזה"ק אעא דלא סלקי ביה נורא מבטשין ליה. ומה זה היה תמיהת משה רבינו ע"ה. הלא כללות ישראל משוקעים במצרים במ"ט שערי טומאה ולזאת שלח להם הקב"ה הרעה הזאת להביאם לתשובה.

אכן טענת משה רבינו ע"ה היה כן הן אמת שד' חפץ דכאו החלי וכדרשת חכז"ל אולם זה הוא רק לבר דעת שע"י היסורים יתן אל לבו מה הוא זה ועל מה זה באו עליו היסורים ולא יזה תכלית וישוב אל ד' וירחמהו. אולם אם האיש הזה הוא שוטה ואין מרגיש כלל ואינו משים על לבו מה הוא זה ועל מה הוא זה באו עליו היסורים הללו להתעורר על ידי לתשובה על איש כזה, לכאורה לא היה צריך להביא עליו יסורים כי מאתו לא תצא הרעות רק טוב בתכלית וכידוע.

וזה היה טענת משה רבינו ע"ה למה הרעות לעם הזה. היינו שהמה במדרגת עם היינו מדרגה פחותה וגרועה ואינם שמים על הלב כלל להתעורר עצמם לתשובה וזה הוא ומאז באתי לדבר בשמך הרע לעם הזה נצמח להם הרעה והצל לא הצלת היינו שאין להם שום הצלה על ידי זה.

והשיב לו הקב"ה שלא כן הוא הדבר, כי אתה אינך שומע רק מקולות החיצוניות בבחינת עם, אכן הקב"ה שומע קול מפנימיות לבבם מחלק יעקב אשר בתוך כל אחד ואחד מישראל. וזהו הוא הפירוש של וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל. היינו שמלבד הצעקה אשר אתה שומע, שומע אנכי עוד נאקה אחרת מעמקי לבבם ומחלק יעקב אשר בם שזה נקרא נאקת בני ישראל, וקול יעקב נוהם מתהומוות לבם, וזה רק אני שמעתי שאני ד' בוחן כליות וחוקר לב.

וזה כנ"ל שפנימיות בני ישראל הוא לחיות אחד עם הקב"ה בכל מצב אפילו במצב חושך והסתר גדול. וזה היה יעקב אבינו שהיה חי עם הקב"ה בכל מצב וזה נתן לו כוח

להמשיך הלאה, ומזה למד אפילו שכן הולך לו כמו שרוצה שזה לא שלו אלא ג"כ מאתו ית' שמו.

כתוב בתורה: וירא והנה באר בשדה והנה שם שלושה עדרי צאן רובצים עליה כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדולה על פי הבאר. ונראה לבאר הענין, שלושה עדרי צאן הולך על שלושה דברים שמפריעים לאדם לחיות עם הקב"ה, דבר ראשון אדם עם עצמו בזמני לחץ ומצבים לא נעימים מה אדם עושה אז, אדם שלא חי עם הקב"ה נסגר שם ולא מסוגל לעשות כלום, לעומת זאת אדם שחי עם הקב"ה שולט גם בזמני לחץ ולא נבהל מכלום.

דבר שני איך אדם מסתדר עם חברים, אדם שלא חי עם הקב"ה לוקח כל אחד כמציאות ולא כסיבה ולא מסתדר עם אנשים, אבל אדם שחי עם הקב"ה חי שכל דבר זה סיבה ולא מציאות ואז מסתדר עם כולם, ודבר שלישי הוא לחיות את ההווה, אדם שלא חי עם הקב"ה עסוק כל הזמן עם העבר והעתיד ואז לא יכול לחיות עם ההווה, אבל אדם שחי עם הקב"ה הוא חי את ההווה, וזהו שלושה עדרי צאן, ועבודת האדם הוא לקחת את האבן משם ולהשקות משם את הצאן כלומר לחיות עם הקב"ה בכל השלושה דברים הנ"ל.

כתוב בהמשך שיעקב אבינו הגיע והוריד משם את האבן אבל לא כתוב שהחזיר את האבן, לכאורה למה לא החזיר זאת למקום. אלא נראה להסביר שלבן ידע שכולם שקרנים שם וגנבים וידעו שאם הבאר יישאר פתוח כולם ייקחו משם ולא יישאר למחר, ולכן החליטו כולם ביחד לשום אבן גדולה על הבאר שרק כולם ביחד יכולים להוריד אותו וככה כשכולם רואים אף אחד לא יגנוב מהשני.

כתוב בפייט יחד לב וגל האבן. לכאורה כדאי להוריד את האבן משם היו צריכים שרירים ולא לב, ומה הכוונה בזה. אלא מסביר ר' אשר שיעקב אבינו היה עובד להוריד אבן רוחניות מעל עצמו כלומר עבד על המידות שלו כדי לחיות עם הקב"ה בכל מצב, ולכן מי שיודע להוריד אבן מהלב של אדם בשבילו להוריד אבן מהבאר שזה עבודה פיזית זה כלום בשבילו. ולכן כתוב יחד לב וגל אבן ברגע שעשה יחוד עם הקב"ה בלב בשבילו להוריד אבן זה כלום.

יעקב אבינו הגיע לשם וראה שהם לא חיים עם הקב"ה בכלל, ועבד להכניס להם עבודה שיתחילו להפנים ולהבין שיש בורא ומנהיג לבירה, ואז אחרי שיעקב הוריד

את האבן מהבאר והכניס להם שיש בורא עולם, אחרי זה כבר לא הוצרכו להחזיר את האבן למקום כי מאז הפסיקו לגנוב ולרמאות אחד את השני.

כתוב ושמרתיך בכל אשר תלך. הכוונה בזה הוא שאדם צריך לחיות עם הפחד כל החיים, כי אדם שמבין את המהלך ואיך הקב"ה עובד מיד הוא לוקח לעצמו כל דבר, אלא אדם צריך לדעת שכמה שהוא מבין הוא עוד לא מבין כלום וככה יעמוד בפחד כל החיים אולי הוא ייקח משהו לעצמו, אשרי אדם מפחד תמיד. וזה עבודת האדם בעולם לחיות עם הסכנה כל הזמן, כי המלחמה הזאת הולך עם האדם כל החיים עד זיבולא בתרייתא, יש אנשים אפילו אחרי שנפטרים עדיין עסוקים עם הלוויה שלהם ואיפה יקברו אותם וכן הלאה, עד הרגע האחרון אדם לא בטוח בעצמו וחייב את הקב"ה שישמור עליו.

אבל אדם שהולך לו טוב אז בוודאי הוא לא מגיע להקב"ה ואז בוודאי שלוקח כל דבר לעצמו, ורק אדם שעובר כאבים ומעברים הוא בעל כרחך אתה חי והוא מגיע לחיות אחד עם הקב"ה, א"כ אדם שהולך לו טוב אי אפשר לומר לו לחיות עם הסכנה כי הוא לא יבין מה אתה רוצה, ורק אחד שלא הולך לו כמו שצריך בשבילו אפשר לומר לחיות עם הסכנה לא לגנוב שום דבר לעצמו ולחיות עם הקב"ה כל הזמן.

החתם סופר אומר שכתוב ושמרתיך בכל אשר תלך, וממתי שהקב"ה אמר את זה לא היה יום טוב ליעקב כלל, לכאורה האם זה ושמרתיך בכל אשר תלך הלא לא הולך חלק העניין, אבל להנ"ל זה בדיוק ההפוך דווקא עכשיו כשלא הולך לך אתה יכול להגיע לחיות עם הקב"ה, וברגע שאדם עם הסכנה אז הקב"ה בוודאי עוזר לו שיחיה אתו.

הציווי הזה ושמרתיך בכל אשר תלך לא נאמר דווקא ליעקב אבינו אלא לכל אחד ואחד באשר הוא שם ברגע שחי עם הסכנה ועם השפל שלו בוודאי יקבל עזר אלוקי ממעל. כי הקב"ה נתן את התורה אלפיים שנה לפני בריאת העולם, ולכאורה מה הפשט בזה, אלא אדם זה התורה בעצמו כי אדם הוא תרי"ג איברים וגידים נגד תרי"ג מצות עשה ומצוות לא תעשה, ומה שכתוב בתורה הכוונה לך ממש, כי אדם לא אמור למצוא בתורה משהו עליך, כי כל נגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו, ולכן

כל מה שכתוב בתורה הכוונה בשבילי ממש, כלומר גם אני עובר את זה וגם אני צריך את הברכה של ושמרתך בכל אשר תלך.

כתוב שיעקב אבינו בשם ועבר לא ישן שם כלל, ועכשיו מגיע לפרשת ויצא ויעקב מתחיל לישון. אלא מזה שלמד ולא היה לו שום כאבים ומעברים מזה לא מגיעים להקב"ה, שם בשם ועבר לא היה מצב שראה את הקב"ה ולא היה לו שם שום גילוי, ורק עכשיו שפתאום נהיה לו חושך ולא הבין מה קורה כאן, בדיוק עכשיו במצב לא נעים ולא נחמד עכשיו הקב"ה מדבר אתו.

אנכי לא ידעתי, אם ידעתי לא ישנתי. הכוונה הוא היות שלא ידעתי ולכן ישנתי, כי במצב כזה של חושך הלא יעקב אבינו היה צריך לצאת לשדה ולהתפלל אבא תעזור לי לצאת מהחושך הזה, אבל יעקב לא ידע מה קורה כאן ולא היה לו ספרים ללמוד ולכן הלך לישון. אבל הקב"ה אמר לו והנה ד' ניצב עליו והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך, ואז יעקב אבינו אמר אכן יש ד' במקום הזה כלומר אפילו בכזה חושך והסתר גם כאן הקב"ה נמצא.

ואז יעקב אבינו יצא לבית לבן, אבל יעקב כבר הבין שבכאלו מקומות נמוכים חייבים לחיות עם הקב"ה, וחייבים לדעת שכל דבר זה סיבה ולא מציאות וזה נתן לו כוח להחזיק מעמד בבית לבן וכן המשיך הרבה שנים. עד שיעקב הרגיש שמאוד עובדים עליו והוא כבר לא מסוגל להחזיק מעמד שם בכזה מקום נמוך אז מיד אמר לו הקב"ה קום ותברח משם, כי מותר לאדם להיות בכאלו מקומות רק אם הוא יכול לעמוד ולהחזיק את המוח, וברגע שהוא כבר לא יכול מיד הוא חייב לברוח משם.

וכן המשיך יעקב אבינו את דרכו לחיות עם הקב"ה אבל הרגל נעשה טבע וכבר הבין את המהלך של הקב"ה, ויעקב אמר שהקב"ה לא יכול בלעדיו ורק הוא חי עם הקב"ה ולא מישוהו אחר, מיד נסתלק שכינה ממנו, ולקח לו עשרים ואחד שנה להבין שהקב"ה מסתדר בלעדיך ג"כ ואתה חייב אותו ולא שהקב"ה חייב אותך, ורק אז תפס יעקב אבינו את המהלך ומאז חזר לו השכינה והתחיל להבין שיחייב את הקב"ה על כל צעד ושעל ולולי ד' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי. יש הרבה אנשים שחשבו שהעולם לא יכול בלעדיהם, אבל המציאות הוכיח שהבית החיים מלא עם כאלו, העולם ממשיך הלאה כלא היו.

זזה היה כוונת רבי עקיבא כל ימי הייתי מצטער מתי יבא לידי ואקיימנו, כלומר היה חי עם הפחד כל הזמן, כי בשנייה אחד אדם יכול לקחת משהו לעצמו, והיה צריך להילחם עם עצמו לא לקחת כלום ורק להחזיר כל דבר להקב"ה. כלומר היה חי שבכל לא נודע והסתר הקב"ה נמצא שם ודווקא שם אני יכול להגיע אליו ית', וברגע שרבי עקיבא היה חי ככה אז ברגע שהרגו אותו זה כבר היה כלום בשבילו וכנ"ל.

